

Frenchayský test paže

Frenchayský test paže (*Frenchay arm test*) je jednoduchý test, pomocí kterého hodnotíme motorické dovednosti horních končetin při ADL (*activities of daily living* – všedních denních činnostech). Tento test byl poprvé popsán DeSouzou a kol. v roce 1980. Nejčastěji je využíván ergoterapeuty pro vyšetření úchopu u pacientů po poranění mozku s pozměněnou úchopovou funkcí horní končetiny. Testuje úchop, manipulaci s předměty a koordinaci obou horních končetin. Toto hodnocení se nedoporučuje provádět u pacientů s poruchou porozumění z důvodu zadávání slovních instrukcí.

Výchozí pozice vyšetřovaného pro všechny úkoly je vždy vsedě s rukama v klíně.

Bodové ohodnocení

Test se skládá z pěti činností. U každé činnosti se hodnotí pouze to, jestli pacient činnost provede nebo ne, nehodnotí se kvalita provedení.

- 1 – provede
- 0 – neprovede

Výsledný počet bodů je tedy 0–5.

Časová náročnost

Provedení testu trvá zhruba 5–15 minut.

Potřebné pomůcky

Pomůcky potřebné k provedení testu:

- pravítko;
- tužka;
- papír;
- válec (průměr 12 mm, délka 5 cm);
- sklenice (do poloviny naplněná vodou);
- pružinový kolíček na prádlo;
- kolík (průměr 10 mm, výška 15 cm);
- čtvercová podložka (10 cm);
- hřeben na vlasy.

Testované činnosti

Pacient je vyzván, aby:

1. postiženou rukou přidržel pravítko a druhou rukou narýsoval linku; pro uznání bodu musí pacient pravítko držet pevně;
2. postiženou rukou uchopil válec (průměr 12 mm, délka 5 cm) umístěný cca 15 cm od okraje stolu, následně ho zvedl do výšky cca 30 cm a znovu jej přemístil, aniž by válec upadl;
3. postiženou rukou zvedl sklenici, která je umístěna cca 15–30 cm od okraje stolu a je do poloviny naplněna vodou, napil se z ní a poté ji opět vrátit na své místo, aniž by se cokoli rozlilo;
4. postiženou rukou sejmul pružinový kolíček na prádlo z kolíku (průměr 10 mm, výška 15 cm, umístěný na 10 cm čtvercové základně), umístěného cca 15–30 cm od okraje stolu a přemístil jej na čtvercovou podložku; pacient nesmí upustit kolíček ani převrátit kolík;
5. si postiženou rukou učesal vlasy (nebo česání imitoval) na temeni hlavy, poté směrem dozadu dolů a po obou stranách.

Modifikovaný Frenchayský test paže

Existuje i rozšířená verze Frenchayského testu paže – Modifikovaný Frenchayský test paže (Modified Frenchay scale), kterou rozpracoval prof. Gracies a kol. v roce 2002. Tato verze testu zahrnuje 10 testovacích úkolů a má širší rozpětí skórování.

Bodové ohodnocení

Hodnotí se body 0–10, zaměřujeme se i na kvalitu provedení.

- 10 = provede
- 5 = provede, ale s minimální kvalitou
- 0 = neprovede
- u bodů 0–5 se více zaměřujeme na kvantitu
- u bodů 5–10 na kvalitu

Odkazy

Související články

- Ergoterapie
- Cévní mozkové příhody
- Všední denní činnosti

Použitá literatura

- Canadian Partnership for Stroke Recovery. *Frenchay Arm Test (FAT)* [online]. [cit. 2015-05-26]. <<http://www.strokeengine.ca/assess/fat/>>.
- HOSKOVCOVÁ, Martina. Rehabilitace pacientů po získaném poškození mozku. Metodická příručka pro odborníky pracující v oblasti neurorehabilitace [online]. Praha: Erudis, o.p.s., 2014. s. 6-12.
- DE SOUZA, Lorraine, R. Langton HEWER a S MILLER. Assessment of recovery of arm control in hemiplegic stroke patients. 1. Arm function tests. *International rehabilitation medicine (Int Rehabil Med)*. 1980, roč. 1, vol. 2, no. 1, s. 3-9, ISSN 0379-0797. DOI: 10.3109/09638288009163947 (<http://dx.doi.org/10.3109%2F09638288009163947>).
- GRACIES, Jean-Michel, et al. Five-step clinical assessment in spastic paresis. *European journal of physical and rehabilitation medicine*. 2010, roč. 46, vol. 3, s. 411-421, ISSN 1973-9095.